Parallelsessie Informatie en Ontmoeting, 18 maart 2021
Veiligheid, diverse thema's
Samenvattend verslag

Aanwezigen

Voorzitter:	de heer B. Bahlmann
Raadsgriffie:	de heer W. van der Meer
Fracties:	Stadsbelang-Democraten Gorinchem-CDA-PvdA-SGP/ChristenUnie - VVD-D66-SP-GroenLinks-Gorcum Actief-Fractie van Maaren
Portefeuillehouders:	mevrouw R. Melissant-Briene, de heer R. van Doesburg
Ambtelijk:	de heer M. Droogendijk, mevrouw J. Rijks-Lutke en de heer W. Bronkhorst
Gasten:	de heer J. van Wijk (politie) en/of O. Chahchouhi (politie) en de heer T. Kamu (jongerenwerk)
Notulen:	notulistenbureau Leeuwenburgh-Vendrig

Opening

De voorzitter opent de vergadering en heet iedereen hartelijk welkom. Hij leidt de bespreking kort in.

Veiligheid, diverse thema's

Het college en de burgemeester informeren de raad over verschillende onderwerpen rondom het thema veiligheid. Het gaat om de onderwerpen: jeugd en veiligheid en het actieplan wapens en jongeren (30 minuten) en cameratoezicht (15 minuten). Naar aanleiding van een toezegging van de burgemeester is afgesproken dat de burgemeester verschillende presentaties laat verzorgen. Naar aanleiding van deze presentaties kan de raad met elkaar in gesprek gaan.

Portefeuillehouder Melissant geeft aan dat er veel ontwikkelingen zijn op het veiligheidsdomein. Zij wijst op het landelijk actieplan wapens en veiligheid en de lokale consequenties en jeugd en veiligheid. Hoe staat Gorinchem ervoor, wat gaat goed, waar moet extra op geïnvesteerd worden? Voorts zal ingegaan worden op cameratoezicht Buiten de Waterpoort. Zij kijkt uit naar het goede gesprek.

De heer Droogendijk verzorgt een presentatie (beschikbaar op iBabs). Hij is werkzaam op de afdeling openbare orde en veiligheid. Het algemene veiligheidsbeeld is dat het na het grote incident in het park redelijk rustig is. Geen incidenten met grote groepen jongeren. De coronamaatregelen worden relatief goed nageleefd. Jongeren zoeken wel contact met elkaar en dit zorgt voor meldingen van overlast. Een aantal verzamelplaatsen en ontmoetingsplaatsen is gefaciliteerd door de gemeente. Andere plaatsen ontstaan natuurlijk, als voorbeeld noemt hij de parkeerplaats bij de Bataafsekade. Waar jongeren komen, wordt afval achtergelaten terwijl de prullenbak redelijk dichtbij is. Overlast wordt op verschillende kanalen gemeld. In het wijkoverleg worden de overlastlocaties besproken en wordt bekeken of het jongerenwerk wordt ingezet of dat er een gezamenlijke aanpak nodig is. Hij wijst op groepen die zich ophouden in de buitenruimte, maar wel aanspreekbaar zijn door de politie. Vaak worden zij wel als hinderlijk ervaren door de omgeving. Een overlast gevende groep jongeren is vaak wat meer provocerend als jongeren aangesproken worden op hun gedrag. Criminele groepen jongeren komen niet voor in Gorinchem, rivaliserende jeugdgroepen evenmin. Bij de wijkoverleggen sluiten diverse partners aan (wijkagent, woningbouwcorporaties). De overlast locaties worden in beeld gebracht. Risicosignalen komen aan de orde. Zorg en veiligheid worden aan elkaar gekoppeld, waar nodig kan opgeschaald worden. Welke behoeften hebben jongeren, welke kansen zijn er en welke

projecten lopen er? Hij wijst op de Gelijke kansen alliantie; gelijke kansen voor alle kinderen en jongeren door het verbinden van thuis en school op diverse thema's. Hij noemt in dit kader het project G-Town naar aanleiding van het parkincident dat op dit moment loopt. Daarnaast zijn er Taalburcht en Taalpaleis die zich inzetten voor de taalproblemen die kinderen ervaren.
Hij vervolgt met het Actieplan wapens en jongeren dat is ontstaan vanwege een toename van het aantal steekincidenten onder minderjarigen. In het actieplan zijn 15 acties omschreven die landelijk en lokaal opgezet kunnen worden om wapenbezit onder minderjarigen terug te dringen. Het gaat om een toename van jonge verdachten tot 23 jaar en daarnaast is er een stijging in het aantal betrokken jongeren tot 17 jaar. Het wapenbezit is groter dan het wapengebruik.
Hij schetst het beeld in Gorinchem. Er is sprake van wapenbezit, maar het wapengebruik is incidenteel. Er zijn geen indicaties van rivaliserende groepen. Jongeren dagen elkaar niet uit. In 2019-2020 waren er 45 registraties van jongeren tot en met 25 met een wapen. In 2019 twee minderjarigen, in 2020 drie minderjarigen (tot en met 17). Gorinchem heeft deelgenomen aan het actieplan om het perspectief van de kleine stad versus de grote stad aan te geven. Doel is het verminderen van wapenbezit met 5% (preventief, proactief en repressief).
De werkgroep wil een aantal gezamenlijke acties uitvoeren: Bewustwording en ontmoediging door campagnes en lessen op scholen. Zicht krijgen op jongeren en groepen. Onderzoek op social media. Risicosignalering en vroegtijdig ingrijpen. Gezamenlijke wapeninleveractie. Hij wijst op de campagne #noshank, het informeren van jongeren en de enquête.

De voorzitter biedt gelegenheid om vragen te stellen naar aanleiding van de presentatie.

De heer Van Santen wijst op de actie voor het inleveren van wapens en vraagt hoe succesvol deze actie was. Hij vraagt voorts hoe dit gecommuniceerd wordt en of er wordt aangesloten op de buurgemeenten.

De heer Droogendijk antwoordt dat er een werkgroep is gekoppeld die dit opzet voor de deelnemende gemeenten. Per gemeente wordt gekeken naar de manier van communiceren. Het wordt landelijk uitgerold. De vraag over de vorige inleveractie wordt nog nader beantwoord.

De heer Van Willigen merkt op dat Gorinchem wordt gezien als een wijk van Rotterdam of Utrecht en vraagt of er een beeld is van jongeren die vanuit Rotterdam of Utrecht komen en invloed hebben op de jongeren van Gorinchem.

De heer Droogendijk antwoordt dat deze signalen hem niet bekend zijn, maar gaat overleggen met het jongerenwerk of zij hier signalen over hebben.

Portefeuillehouder Melissant vult aan dat zij wekelijks overleg voert met de politie over incidenten die hebben plaatsgevonden in Gorinchem. Af en toe hebben jongeren contact met jongeren uit een andere gemeente en daarnaast zijn er de social media met heel veel onderlinge contacten. De gemeente is alert op fenomenen die overwaaien vanuit andere landen. Als voorbeeld noemt zij drillmuziek. De gemeente bekijkt wat zij in preventieve en proactieve zin kan doen tegen dit soort fenomenen.

De heer Tekir wil ervoor waken dat het probleem groter wordt gemaakt dan het is en informeert waarop de gegevens met betrekking tot het wapenbezit onder jongeren in Gorinchem wordt gebaseerd. De doelstelling is 25% minder wapenincidenten. Iedere registratie is er één te veel, maar in 2019 ging het om 3 registraties. Hij vraagt welke acties Gorinchem wil overnemen uit het actieplan. Afsluitend vraagt hij om aandacht voor datgene wat echt proportioneel is.

Portefeuillehouder Melissant is het eens ten aanzien van de proportionaliteit. Gorinchem heeft geen jeugdprobleem, uiteraard zijn er enkele jongeren met problemen, maar over het algemeen gaat het hartstikke goed met de jeugd in Gorinchem. In 2019 was er een behoorlijk stevig incident en is gekeken of het noodzakelijk was om extra maatregelen te nemen. Over deze acties is schriftelijk geïnformeerd. Uit de cijfers blijkt dat het wapenbezit aardig meevalt, maar elk incident is er één en dat moet serieus genomen worden. De cijfers over wapenbezit komen uit de politiesystemen. Wijkagenten en jongerenwerkers hebben aangegeven dat zij de indruk hebben dat er wapens worden gedragen, maar jongeren zijn hier terughoudend over. De doelstelling richt zich op het landelijk actieplan. In Gorinchem gaat het om geringe aantallen, maar er moet wel aandacht voor dit onderwerp zijn, een stuk bewustwording komen en wordt meegedaan met een aantal acties uit het actieplan. Gorinchem wil graag preventief bezig zijn.

De heer Tekir is blij dat de portefeuillehouder het eens is met betrekking tot de proportionaliteit. Aandacht voor dit onderwerp is goed, maar het groter maken dan het is zorgt er misschien voor dat het actueel houden ervoor zorgt dat het probleem ook speelt. Hij heeft nog niet gehoord welke acties worden uitgevoerd.

Portefeuillehouder Melissant vervolgt dat dit onderwerp is geagendeerd omdat er naar destijds aanleiding van het incident in het park de nodige vragen zijn gesteld. Het college heeft hier een reactie op gegeven en daarna is aangegeven dat er een wens was voor een sessie over dit onderwerp. Dat is deze sessie. Als er ontwikkelingen zijn wordt hierover geïnformeerd, maar als het niet speelt, hoeft het zeker niet op de politieke agenda te staan.

Mevrouw Van Oversteeg merkt op dat afgelopen week in Engeland een vrouw op straat lastig gevallen is die dit met de dood heeft moeten bekopen waarna een demonstratie en een campagne op social media volgden. Zij vraagt zich af of het in het donker over straat gaan meer aandacht behoeft in Gorinchem. Dit soort dingen begint met wat vinden wij met zijn allen normaal. Zij vraagt of hierover in gesprek wordt gedaan met jongeren.

De heer Droogendijk antwoordt dat iedereen een gevoel van onveiligheid anders ervaart, maar hier is wel aandacht voor. Het jongerenwerk vraagt hiernaar in de enquête. De uitkomsten zijn nog niet voor handen. Hij vindt het lastig om op het incident wat wordt omschreven te reageren.

Portefeuillehouder Melissant vult aan dat het gaat om subjectieve en objectieve veiligheid. Mensen zullen zich over het algemeen redelijk veilig voelen, maar op bepaalde plaatsen kunnen toch gevoelens van onveiligheid ontstaan. Uit passantenonderzoek komen de nodige subjectieve gevoelens naar voren. 100% veiligheid kan nooit gegarandeerd worden, maar er kan wel een klimaat gecreëerd worden waarin mogelijke incidenten zo veel mogelijk worden voorkomen. Veel instanties dragen bij aan de veiligheid in een stad. Als er serieuze signalen komen, moet hier verantwoord op geacteerd worden.

De heer Droogendijk geeft aan met betrekking tot het actieplan dat wordt aangesloten bij de vier acties die commitment hebben gehad: een risicoanalyse, bewustwordingscampagnes (welke boodschap wordt er verkondigd), scholen attent maken op lessen vanuit Halt en acties vanuit het Openbaar Ministerie met betrekking tot wapens, meewerken aan een wapeninleveractie.

Mevrouw Van Oversteeg spreekt haar waardering uit voor het antwoord dat de portefeuillehouder gaf. Hoe normaal is het dat er van vrouwen wordt verwacht stuur even

een berichtje als je thuis bent, of ga altijd samen met een vriendin naar huis na het stappen, kijk een keertje extra over je schouder tijdens het hardlopen. Dit soort situaties moet zo veel mogelijk voorkomen worden.

De heer Bronkhorst verzorgt een presentatie. Hij is werkzaam binnen het team Veiligheid en Toezicht. Het onderwerp van de presentatie raakt de camera-uitleesruimte. Vaak wordt gedacht dat camera's alleen door de burgemeester opgehangen mogen worden ten behoeve van de openbare orde. Er worden steeds vaker camera's opgehangen die niet gerelateerd zijn aan de openbare orde voor het beschermen en beveiligen van personen. Wie neemt de beslissing om dit te doen en met welk doel? De burgemeester kijkt of er sprake is van verstoring van de openbare orde. Cameratoezicht moet kortstondig zijn. Op de Groenmarkt is het aantal incidenten na de komst van camera's afgenomen. Daarnaast zijn er mogelijkheden van live toezicht waarbij vanuit de camera-uitleesruimte wordt meegekeken. Dit toezicht vindt altijd plaats op openbare plaatsen, zoals Buiten de Waterpoort.
De beelden die verzameld worden, vallen onder de verantwoordelijkheid van de politie. De camera's rondom het Stadhuis zijn geplaatst voor de veiligheid. Na afloop van de testperiode kan het zijn dat hier wordt gekozen voor permanent cameratoezicht voor onbepaalde tijd. De vraag is of camerabeelden 24/7 uitgekeken moeten worden in relatie tot de kosten en de beoogde doelen. In het Stadhuis zijn inpandig ook een aantal camera's geplaatst voor de beveiliging. Ook Riveer heeft camera's om bezoekers en medewerkers te beschermen. Openbare orde verstoring is een belangrijk thema om te kiezen voor camera beveiliging. Hij geeft aan welke camera's er zijn en op welke locaties. Uiterlijk in het tweede kwartaal volgt het beleid voor cameratoezicht voor de openbare orde. in het derde kwartaal volgt een notitie over camerabewaking via de APV, de kaders voor camera's inpandig. Buiten de Waterpoort wordt gekeken naar mogelijkheden voor cameratoezicht. Op dit moment is het niet echt hard te maken dat er sprake is van objectieve onveiligheid is, maar er kan ook teruggevallen worden op subjectieve onveiligheid, mensen voelen zich onveilig is gebleken uit een passantenonderzoek. Sociale onveiligheidsgevoelens kunnen gebruikt worden voor openbare orde camera's, maar dit moet wel nader gemotiveerd worden. De camera's worden maximaal een jaar ingezet, geen live beelden, maximaal twee camera's, afstemming met de driehoek (politie, OM en gemeente). Bekeken wordt of de camera's van de politie gebruikt mogen worden of dat de gemeente zelf voor camera's moet zorgen.

De voorzitter biedt gelegenheid om vragen te stellen naar aanleiding van de presentatie.

De heer Van Santen begrijpt dat er voorwaarden worden gesteld aan cameratoezicht Buiten de waterpoort. Hij wijst op mobiele camera's die tijdelijk ingezet kunnen worden en vraagt of deze ingezet zouden kunnen worden. Hij ziet camera's voor de uitvalswegen niet terug in het stuk en verzoek om verduidelijking.

De heer Bronkhorst antwoordt dat mobiele camera's meegenomen worden in het raadsvoorstel. Er wordt van uitgegaan dat de politie geen camera's beschikbaar stelt, maar hierover wordt het gesprek nog gevoerd. Als het niet mogelijk blijkt komt het college met een voorstel voor huren, leasen of kopen. Als voor kopen gekozen wordt, wordt in eerste instantie naar mobiele camera's gekeken. Camera's op uitvalswegen kan op twee manieren. Hierbij moet onderbouwd worden dat deze camera's noodzakelijk zijn. Vooralsnog zijn er geen signalen dat dit nodig is. Op enkele locaties hangen al wel ANPR camera's.

De heer Van Willigen vraagt of er ook sprake is van verschillende bewaartermijnen in relatie tot het doel van de camera nadat er een incident is geweest.

De heer Bronkhorst antwoordt dat een termijn van vier weken (28 dagen) gebruikelijk is. Bij particuliere camera's is het afhankelijk van wat daarover in het protocol is opgenomen. Proportionaliteit is heel belangrijk. Als het niet nodig is om de beelden te bewaren, wordt dit niet langer dan 28 dagen gedaan. Desgevraagd geeft hij aan dat de camerabeelden op de

meeste locaties bij de uitleesruimte binnenkomen. Er zijn afspraken gemaakt over datalekken. Risico scans worden uitgevoerd. Bij openbare orde camera’s is dit afhankelijk van de manier waarop dit is afgesproken. Hiervoor gelden zwaardere eisen.

Mevrouw Van Oversteeg bedankt voor de uitleg over cameratoezicht. Het is fijn om deze informatie te krijgen. Haar fractie staat positief tegenover cameratoezicht Buiten de Waterpoort.

De voorzitter concludeert dat er een toezegging is gedaan om de resultaten met betrekking tot de actie inleveren van wapens te delen. Hij biedt de portefeuillehouder gelegenheid om een slotwoord te houden.

Portefeuillehouder Melissant waardeert de steun die zij ervaart vanuit de raad richting het veiligheidsdomein. Zij bedankt de politie voor de aanwezigheid vanavond.

Sluiting

De voorzitter bedankt de aanwezigen voor hun inbreng en sluit de vergadering.